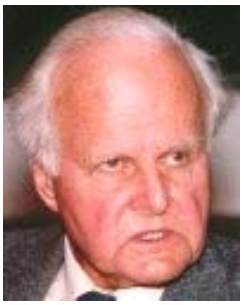
Carl Friedrich Weizsäcker

Pochádzal z rodiny diplomata ministerstva zahraničia. Vyštudoval fyziku na univerzite v Berlíne, Göttingene a Lipsku (1929 – 1933). Nemecký fyzik, filozof, teoretik vedy a mnohostranný mysliteľ **Carl Friedrich Weizsäcker** (28. 6. 1912 – 28. 4. 2007) už v mladosti vytušil, že človek a príroda sú nejakým spôsobom spojené. Chcel pochopiť štruktúru času, spoznal priepasť neoddeliteľnosti subjektu a objektu v kvantovej fyzike. Skúmal možnosť výroby atómovej bomby. Zažil aj hľadanie vlastnej náboženskej skúsenosti (ovplyvnený novozákonnou *Rečou na hore* spoznal indikatív blahoslavenstiev na rozdiel od imperatívu príkazov). Zapojil sa do celosvetového ekumenického hnutia. V roku 1956 podpísal výzvu proti jadrovému vyzbrojeniu Nemecka. Stal sa vedúcim katedry filozofie na univerzite v Hamburgu (1957 – 1969). Viedol Ústav Maxa Plancka pre výskum budúcnosti (1970 – 1980). Bol na konferencii *Politika a etika* v Bratislave v roku 1991. Z diela: *Dejiny prírody, Zodpovednosť vedy v atómovom veku, Dosah vedy, O slobode, Čas súri, Čas a jedno. Zdá sa, že nemusíme poprieť vieru pre poznanie, nemusíme poprieť boha, aby sme zachránili človeka.* Zosúladenie prírodovedného poznania a náboženskej zjavenej skúsenosti môže viesť k hlbšiemu porozumeniu vedy i kresťanstva.

Z myšlienok:

- *Človek sa snaží vniknúť do skutočnosti prírody, ale v jej poslednom neuchopiteľnom pozadí vidí neočakávane, ako v zrkadle, sám seba.*
- *Klasická fyzika bola nahradená kvantovou teóriou. Kvantová teória je overená experimentálne. Experimenty musia byť opisované v rámci klasickej fyziky.*
- *Matematika je skúmanie najvšeobecnejších možných štruktúr, nech sú dané priestorovo, časovo alebo dokonca len čisto pojmovo.*
- *Fyzika nevysvetľuje tajomstvo prírody, ale vedie späť k hlbšiemu tajomstvu.*
- *Len človek je dejinnou bytosťou... Dejiny – to je meno jednej z najdôležitejších duchovných vied... Dejiny sú len tam, kde je zmena... Prírodu jej dejiny postihujú, ale príroda ich nepociťuje... Človek má vedomie a skúsenosť.*
- *Človek, ktorý sa domnieva, že môže byť bez náboženstva, obvykle upadne do nejakého nižšieho náboženstva.*
- *Teológovia majú skutočnú pravdu, ktorá ide viac do hĺbky ako vedecká pravda nášho atómového veku. Vedomosti teológov o podstate človeka majú hlbšie korene ako racionálne odvodenia modernej vedy.*

- *Vedecký a technický svet novoveku je výsledkom smelého pokusu, ktorý je poznaním bez lásky... Ľudský svet vždy obstál len preto, že boli iní, ktorí v sebe cítili výzvu pýtať sa na zmysel všetkého a konať so zodpovednosťou za celok.*
- *Existencia je neuspokojený smäd po bytí a pôžitku, ktoré prináša nikdy nekončiace utrpenie... Zúfalstvo je otázka, na ktorú často odpovedá boh.*
- *Tolerancia ako neutralita voči pravde je zhubná... Tolerancia ako tvorba priestoru, v ktorom možno pravdu nájsť a prijať, je nevyhnutná.*
- *V prírode nie je dvojitosť, ale my to isté vidíme dvojitým spôsobom.*
- *Plodne sa nedotýkajú urýchlené kompromisy, ale práve extrémy.*
- *Bytie je staršie než poznanie, ale až poznanie vie, čo je bytie.*
- *Ak nám poznanie bráni v láske, musíme sa poznania vzdať.*
- *Špecifikom európskej kultúry je predovšetkým trojaké antické dedičstvo: grécke myslenie, kresťanská viera, rímske právo.*

Dušan Jedinák